

П'ять тез про проект бюджету-2019 від проекту «Ціна держави»

Перший варіант кошторису країни видався консервативним і за своєю структурою кардинально не відрізняється від бюджету на поточний рік. Кредиту від МВФ не буде, доки парламент не проголосує реалістичний бюджет-2019.

15 вересня Кабінет Міністрів подав до парламенту проект державного бюджету на 2019 рік. Перший варіант кошторису країни видався консервативним і за своєю структурою кардинально не відрізняється від бюджету на поточний рік. Проект не містить радикальних податкових новацій: зокрема, немає очікуваного запровадження податку на виведений капітал.

Очевидно, проект бюджету «пробний», оскільки в ньому не закладено підвищення цін на газ, а це критичне питання для продовження співпраці з МВФ. Місія МВФ уже залишила Київ і напевно попросила цей нюанс урахувати – кредиту не буде, доки парламент не проголосує реалістичний бюджет-2019.

На диво, кошторис 2019 року не містить жодних популістичних щедрот, які вже стали традиційними для передвиборчого року. Ми виокремили п'ять ключових характеристик бюджету-2019:

1. Заплановані макропоказники не збігаються з бюджетною резолюцією та інфляційним таргетом НБУ. Під час розроблення бюджету Кабінет Міністрів заклав ріст реального ВВП у 3% (зростання на 120 млрд грн до 3.95 трлн грн), рівень споживчої інфляції – 7.4%, курс долара на кінець 2019 року – 29.4 грн/дол. США. Номінальне зростання ВВП заплановано в розмірі 14%, тимчасом як зростання дохідної та видаткової частин бюджету трохи менше – приблизно на 10%.

	Проект бюджету- 2018	Проект бюджету- 2019
Ріст реального ВВП	3%	3%
Споживча інфляція	9%	7.4%
Курс долара США	29.3 грн/дол. США	29.4 грн/дол. США
Доходи	913.6 млрд грн	1008.4 млрд грн
Видатки	988.6 млрд грн	1094.4 млрд грн
Дефіцит	81.8 млрд грн	90 млрд грн
Експорт товарів і послуг	58.2 млрд дол. США	63 млрд дол. США
Імпорт товарів і послуг	68.6 млрд дол. США	74.8 млрд дол. США

Викликають питання причини розбіжностей у прогнозі інфляції, зростання ВВП і курсу гривні, які закладено в бюджет і показниках, зазначених у бюджетній резолюції, на основі якої мали розробляти цей проект. У пояснювальній записці до проекту закону зазначено, що під час розроблення бюджету брали до уваги три сценарії розвитку подій. Тому не виключена висока ймовірність корекції макропоказників з урахуванням поточної ситуації за подальшого доопрацювання проекту.

2. Субсидії скоротяться, а підвищення цін на газ не враховано У зв'язку з удосконаленням порядку надання субсидій і підвищення адресності уряд планує зменшити витрати на пільги та житлові субсидії порівняно з поточним роком. Всього на субсидії заплановано витрати 55 млрд грн, що майже на 16 млрд грн менше, аніж було заплановано в поточному році. Заплановане скорочення субсидій на оплату комунальних послуг на тлі очікуваного зростання цін на газ, що є умовою для надання нового кредиту МВФ, викликає чи не найбільше зауваження до цього проекту бюджету. Радше цю статтю видатків буде переглянуто в бік збільшення.

Запропонований проект бюджету передбачає доволі стримане зростання соціальних виплат. Уряд заявив збільшення мінімальної зарплати до 4170 грн, а мінімальних пенсій – з 1497 до 1624 грн. Індиксацію мінімальних пенсій планують у березні. Прожитковий мінімум підвищуватимуть упродовж 2019 року двічі: з 1 липня він зросте до 1936 грн, а з 1 грудня – до 2027 грн. Загалом його зростання впродовж року становитиме 9.4%.

3. Податки зі споживання забезпечать 2/3 надходжень. Податки, які сплачують у процесі споживання всі громадяни, а саме – податок на доходи фізичних осіб, акцизний податок та імпортує мито, забезпечать 704 млрд грн доходів бюджету. Всього ж уряд планує 2019 року зібрати на 90.6 млрд грн більше, аніж планував у попередньому (+9.9% порівняно з 2018 роком) та в сумі отримати більше, аніж один трлн грн (всього – 1 008. 4 млрд грн). Третину надходжень бюджету забезпечить ПДВ з імпорту (на 13% більше, аніж у поточному році), по 10% – податок на прибуток підприємств (+12.5%) і внутрішній акциз (+14.5%). Порівняно з минулим роком скорочення надходжень очікується за такими статтями, як імпортує акциз (-3.7%) і перерахування коштів від НБУ (-9.7%). Вже традиційно заплановано отримати вагому

суму від приватизації (17.1 млрд грн), що з огляду на виборчі перегони та попередні «успіхи» у сфері приватизації викликає сумнів.

4. Місцеві бюджети отримають більше податкових надходжень. Проект не передбачає суттєвих податкових новацій, проте варто звернути увагу на такі зміни:

- Податок на доходи фізичних осіб за здавання фізичними особами в оренду земельних ділянок і паїв зараховуватимуть до відповідного бюджету за місцезнаходженням таких об'єктів оренди.
- 5% ренти на корисні копалини (крім нафти, газу та газового конденсату) зараховуватимуть до місцевих бюджетів саме за місцем видобутку.
- Заплановано зниження ставок рентної плати за користування надрами для видобування газового конденсату з 45% до 29% (до 5000 м глибини залягання покладів) та з 21% до 14% (більш як 5000 м глибини залягання покладів).
- 75% надходжень акцизного податку з пального і транспортних засобів, ввізного мита на нафтопродукти та транспортні засоби, 100% надходжень від плати за проїзд автомобільними дорогами заплановано спрямувати на розвиток дорожнього господарства обсягом 50.4 млрд грн.
- Заплановано також зарахувати 13.4% акцизного податку з виробленого в Україні та ввезеного на митну територію України пального до місцевих бюджетів обсягом 7.4 млрд грн. Перерозподіл окремих податків на користь місцевих бюджетів має посилити їхню фінансову спроможність.

5. Обороноздатність та освіту фінансуватимуть найбільш щедро. Уряд планує спрямувати на загальні видатки 1094.4 млрд грн, що на 102.7 млрд грн більше, ніж було заплановано в поточному році (+ 10.4%). До того ж приблизно 20% видатків заплановано на підвищення обороноздатності – 209.5 млрд грн (+31.5 млрд грн). Видатки на пенсію становитимуть 166.5 млрд грн, що на 27.2 млрд грн більше, ніж 2018 року, – уряд планує і надалі проводити політику осучаснення пенсій. На 9 млрд грн зросте також фінансування ремонту доріг – до 56 млрд грн. На освіту заплановано виділити 242 млрд грн (+27.8 млрд грн), на медицину – 92.3 млрд (+9.4 млрд грн), зокрема по 2 млрд грн – на екстрену медичну допомогу та на безплатні аналізи в разі первинного звернення.